

แนวทางการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย
ของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาอยตุง (พื้นที่ทรงงาน)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
**The Administration Guidelines for Thai Language Learning
Management, Adjacent to the Doi Tung Development Project, under
Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3**

วันที่รับบทความ: 15 ก.ย. 64

วันที่แก้ไขบทความ: 16 ต.ค. 65

วันที่ตอบรับ: 15 พ.ย. 65

อรวรรณ กัทลี¹

Orawan Kuntalee¹

ไพโรภ รัตนชวงส์²

Pairop Rattanachuwong²

สุวดี อุปปินใจ³

Suwadee Uppinjai³

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020).

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยของ โรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อประเมินการบริหาร โครงการ และเพื่อนำเสนอแนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยของ โรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประชากรที่ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย จำนวน 32 คน และ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็น ตาราง วิเคราะห์เนื้อหาจากบทสัมภาษณ์ และสรุปสาระสำคัญเป็นความเรียง ผลการศึกษา พบว่า

1. การประเมินการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ได้แก่ 1) ด้านบริบท คือ ครูผู้สอน ผู้เรียน สถานศึกษา และวัสดุอุปกรณ์มีความสำคัญ และต้องมีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า คือ สถานศึกษาต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ และการให้การช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหา 3) ด้าน กระบวนการ คือ สถานศึกษา ต้องมีการดำเนินการตามแผนงานของโครงการ ได้รับการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน และมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน และ 4) ด้านผลิตผล คือ มีผลการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยที่สูงขึ้น และได้รับ โอกาสทางการสนับสนุนการศึกษาที่นอกเหนือจากปัจจัยพื้นฐานที่ทุกโรงเรียนพึงได้รับ

2. แนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของ โรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ได้แก่ 1) ด้านการ

วางแผนการปฏิบัติงาน 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการตรวจสอบการดำเนินงาน และ 4) ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โครงการพัฒนาโดยตง พื้นที่ทรงงาน

Abstract

The objectives of this study were to evaluate the project and to develop the guidelines for Thai Language Learning Management Process Development Project of Thai Language Development Center, Rutratwittaya School, Adjacent to the Doi Tung Development Project, under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. The population recruited 40 participants including 7 school directors, 32 Thai language teachers, and 1 educational supervisor. The research instruments were questionnaire and interview. The questionnaire data was analyzed for mean and standard deviation while interview data was analyzed by content analysis and developed into a narrative summary report. The results showed that:

1. The evaluation of Thai Language Learning Management Process Development Project of Thai Language Development Center, Rutratwittaya School, Adjacent to the Doi Tung Development Project, under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 involved 1) Context 2) Input Factors 3) Process 4) Product.

2. The guidelines for Thai Language Learning Management Process Development Project of Thai Language Development Center, Rutratwittaya School, Adjacent to the Doi Tung Development Project, under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 involved 1) Planning Action Plan 2) Implementation 3) Reviewing Implementation 4) Improving Implementation.

Keywords: Thai Language Learning Management, Doi Tung Development Project, Work Area

บทนำ

ปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มั่นคงและยั่งยืน คือ การทำให้ประชากรมีความรู้ โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการกำหนดนโยบายเร่งด่วนจากคณะกรรมการพัฒนา นโยบายและพัฒนาศึกษา ให้เด็กที่จบประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาเด็กชั้นประถมศึกษาที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โดยกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต้องอ่านคล่องเขียนคล่อง

จากผลสำรวจการประเมินการอ่านออกเขียนได้ในปี พ.ศ. 2558 – 2559 พบว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา ยังมีนักเรียนอ่านไม่ออก อ่านไม่รู้เรื่อง และเขียนไม่ได้ อยู่ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่แก้ไม่ได้ และในปี พ.ศ. 2560 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ดำเนินโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment) หรือ PISA โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศสมาชิกและประเทศที่เข้าร่วมโครงการ PISA เพื่อประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนในด้านการอ่าน และจากข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่แสดงให้เห็นว่า เด็กไทยมีปัญหาการอ่านจำนวนมากและเป็นปัญหายาวนาน อีกทั้งยังมีคุณภาพการเรียนรู้ที่ล้าหลังประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียด้วยกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยต้องพัฒนาการศึกษาอย่างเร่งด่วน (รุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดารัง ไชยศิริ : 2561)

สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน พบว่าเด็กไทยส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษา แต่ยังอ่านภาษาไทยไม่คล่อง สะกดคำไม่แม่นยำ สื่อสารความหมายที่ลึกซึ้งไม่ได้ ส่งผลให้สมองขาดฐานข้อมูลเบื้องต้นในการคิด เชื่อมโยงและต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ศาสตร์อื่นได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อุษณีษ์ อนุรุทธวิงศ์ (2551 : 47-49) ที่กล่าวว่า เด็กจำนวนไม่น้อยในปัจจุบันมีปัญหาการอ่านมากขึ้น เพราะเด็กมีสื่อสำเร็จรูปมากมายหลายรูปแบบทั้งคอมพิวเตอร์ และที่

สำคัญคือ โทรทัศน์ สาเหตุของการเสียนิสัยเรื่องการอ่านของเด็กๆ ได้แก่ ขาดการกระตุ้นให้รักการอ่านตั้งแต่ยังเยาว์ ถูกเร่งรัดให้จดจำในสิ่งที่คิด อ่านในสิ่งที่ไม่มีความหมาย หรือเป็นสิ่งที่เขาไม่ชอบ สอนให้อ่านแบบขาดเทคนิค ไม่จูงใจ หรือชอบลงโทษเด็กถูกบังคับให้อ่าน โดยขาดความพร้อม และเด็กใช้เวลากับสิ่งอื่น เช่น โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ ฯลฯ มากเกินไป

การดำเนินงานตามโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับเด็กที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ของโรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) มีผลการดำเนินการที่เกิดกับนักเรียนในระยะเวลา 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมา มีผลการประเมินทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ไม่คงที่อย่างเห็นได้ชัด ดังนี้ 1) ปีการศึกษา 2560 มีผลการประเมินทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อยู่ที่ร้อยละ 68 และมีผลการประเมินทักษะการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อยู่ที่ร้อยละ 62 2) ปีการศึกษา 2561 มีผลการประเมินทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อยู่ที่ร้อยละ 65 และมีผลการประเมินทักษะการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อยู่ที่ร้อยละ 80 3) ปีการศึกษา 2562 มีผลการประเมินทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อยู่ที่ร้อยละ 53 และมีผลการประเมินทักษะการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อยู่ที่ร้อยละ 50

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับผลการประเมินทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ไม่คงที่อย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งยังมีปัญหาและอุปสรรคหลากหลายประการ เช่น การให้ความร่วมมือของบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาภาษาไทย โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา การขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณวุฒิทางด้านการสอนภาษาไทย และปัญหาที่สำคัญ คือ หลังจากที่ศูนย์พัฒนาภาษาไทย โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนในพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ลดลงอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา โดยมีความต้องการที่จะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และเพื่อให้เกิดความเสมอภาคอย่างทั่วถึง เหมาะสมกับพื้นที่ ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้วิจัยจึงจะทำการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา โดยใช้แนวคิดการประเมินโครงการ ของ Danial L. Stufflebeam ซึ่งมีชื่อว่า แบบจำลอง CIPP Model (1971) เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา และนำมาใช้เป็นข้อมูลในการหาแนวการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินโครงการให้ดียิ่งขึ้น และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อประเมินการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหาร โครงการสำหรับ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ผู้บริหารสถานศึกษาภายในศูนย์ฯ และผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของ ศูนย์พัฒนาภาษาไทยได้

2. ด้านการนำไปใช้ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ผู้บริหารสถานศึกษาภายในศูนย์พัฒนา ภาษาไทย และผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาภาษาไทย สามารถนำไปใช้เป็น แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐ ราษฎร์วิทยาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การประเมินการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ได้แก่

- 1) ด้านบริบท
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า
- 3) ด้านกระบวนการ และ
- 4) ด้านผลิตผล

2. การนำเสนอแนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา

ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการตรวจสอบการ
และ 4) ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนรายวิชา
ภาษาไทย ชั้น ป.1 - ป.3 และศึกษานิเทศก์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการพัฒนากระบวนการ
จัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออดุง (พื้นที่ทรงงาน)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐ
ราษฎร์วิทยา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของ
โรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูล คือผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีส่วนร่วม
สนับสนุนและส่งเสริมในโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียน
พื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ได้แก่
ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ชั้น ป.1-3 จำนวน 32 คน
และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการเก็บ
รวบรวมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารโครงการพัฒนา
กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออดุง
(พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนา

ภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา เพื่อประเมินการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามความคิดเห็น

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ในการศึกษาสภาพการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นตาราง เหน้การแปลความหมายค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารตามแนวคิดการประเมินโครงการ ของ Danial L. Stufflebeam (1971: Unpaged) ซึ่งมีชื่อว่า แบบจำลอง CIPP Model โดยมีปัจจัยที่ส่งผลการบริหารโครงการ 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท/สภาพแวดล้อม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางในการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และกลุ่มผู้มีส่วนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีการเตรียมการมีแผนการสัมภาษณ์ และแผนการบริหารการสัมภาษณ์ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง การสัมภาษณ์มีความเป็นมาตรฐานและเป็นทางการ ผู้ให้สัมภาษณ์จะตอบคำถามเดียวกันและมีประเด็นการสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา โดยนำผลการประเมินโครงการจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการร่างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ แนวทางในการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง โครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทย โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา โดยใช้ทฤษฎีวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง PDCA (Plan – Do – Check – Act) ซึ่งเป็นกิจกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน

ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพในการศึกษาแนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาออดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทย โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากบทสัมภาษณ์ สรุปสาระสำคัญ และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นภาพรวมรายด้าน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาออดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทย โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารแบบวงจรควบคุมคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาออดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทย โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ผู้ศึกษาได้สรุปเป็นรายด้าน ตามรูปแบบการประเมินโครงการ CIPP Model ของ Danial L. Stufflebeam (1971 : Unpaged) โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโครงการ 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านบริบท

1.1.1 ครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบใช้ภาระงานเป็นฐาน (TBL : Task-Based Learning) เป็นอย่างมาก เนื่องจากครูผู้สอนเป็นองค์ประกอบหลักของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเป็นผู้ที่คอยสร้างบรรยากาศชั้นเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้ออกแบบไว้ได้อย่างราบรื่น

1.1.2 สถานศึกษาทุกแห่งภายในศูนย์พัฒนาภาษาไทยฯ มีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ภายในศูนย์พัฒนาภาษาไทยฯ ประสบปัญหาหลากหลายด้าน และปัญหาสำคัญที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้คือ เกิดปัญหาการขาดแคลนครูเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

1.2.1 สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากทางโครงการ ส่งผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อย่างยิ่ง เนื่องจากวัสดุ และอุปกรณ์บางอย่างมีความจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีราคาที่สูง และเป็นที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจัดหาให้ครูผู้สอนในแต่ละชั้นเรียนได้ จึงนับว่าเป็นโอกาสที่ดีของทุกสถานศึกษาที่ได้เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้

1.2.2 ทางผู้รับผิดชอบโครงการ ให้การช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหาก็แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยการจัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบใช้ภาระงานเป็นฐาน (TBL : Task-Based Learning) เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติในชั้นเรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังคอยช่วยจัดหาวัสดุ และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอนทุกชั้นเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และปัญหาที่ครูผู้สอนประสบพบเจอในชั้นเรียนส่วนใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้คอยหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้แก่ครูผู้สอน

1.3 ด้านกระบวนการ

1.3.1 สถานศึกษาทุกแห่งในศูนย์พัฒนาภาษาไทยฯ มีการดำเนินการตามแผนงานของโครงการ โดยการร่วมกันปรับโครงสร้างการบริหาร จัดทำโครงสร้าง

การบริหารงาน และดำเนินการตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (TBL : Task-Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 200 ชั่วโมง/ปี โดยคณะครูผู้สอนภาษาไทยในแต่ละชั้นเรียนช่วยกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาภายในศูนย์พัฒนาภาษาไทยฯ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน

1.3.2 สถานศึกษาทุกแห่งภายในศูนย์พัฒนาภาษาไทยได้รับการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ โดยการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนรายวิชาภาษาไทย เพื่อวัดองค์ความรู้รายวิชาภาษาไทยของผู้เรียน แล้วนำผลที่ได้จากการวัดองค์ความรู้มาประกอบการตัดสินใจในการหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านผลผลิต

1.4.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (TBL : Task-Based Learning) ส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เนื่องจากกระบวนการสอนแบบใช้ภาระงานเป็นฐาน มีขั้นตอนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากขั้นก่อนการปฏิบัติภาระงาน และขั้นปฏิบัติภาระงานจะเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการสื่อสารกันในกลุ่มเล็กๆ ไปสู่การสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างลื่นไหล และเป็นธรรมชาติ ขั้นก่อนการปฏิบัติภาระงาน (Pre-task) ครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำบทเรียน รูปแบบ จุดประสงค์ของภาระงานต่างๆ กำหนดภาระงานจากเนื้อหา เตรียมความพร้อม และความเข้าใจของผู้เรียนในขั้นตอนของการปฏิบัติภาระงาน ขั้นดำเนินงานตามวงจรของการปฏิบัติภาระงาน (Task cycle) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติภาระงานตามที่ได้รับมอบหมาย ขั้นฝึกฝนและตรวจสอบการใช้ภาษา (Language focus) ผู้เรียนจะสามารถประเมินผลการปฏิบัติภาระงานของตนและเปรียบเทียบกับผลจากการปฏิบัติภาระงานของผู้อื่น การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้จึงส่งผลดีต่อตัวผู้เรียนเป็นอย่างมาก

1.4.2 การเข้าร่วม โครงการ ส่งผลดีต่อสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการได้รับโอกาสทางการสนับสนุนการศึกษาที่นอกเหนือจากปัจจัยพื้นฐานที่ทุกโรงเรียนพึงได้รับ และร่วมปฏิบัติการกับกลุ่มโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ส่งผลดีต่อการร่วมกันระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลดีต่อตัวครูผู้สอนที่ได้รับการพัฒนาทักษะทางการสอน และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทย โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา

2.1 ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) มีแนวทางดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ แนวทางในการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการมีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน 2) เตรียมความพร้อมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน โดยการศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการก่อนการวางแผนการดำเนินโครงการ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความราบรื่น 3) ออกแบบกิจกรรมของโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการดำเนินงาน (Do) มีแนวทางดังนี้ 1) พัฒนาทักษะการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้มีทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับแนวทางของโครงการ 2) ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหา ความต้องการ และกำหนดจุดพัฒนา นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินโครงการตามขั้นตอน และรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ 3) ดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีผลการดำเนินงานตรงตามแผนงานที่วางไว้

4) โครงการควรมีการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 ด้านการตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) มีแนวทางดังนี้ 1) นิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น 2) ตรวจสอบความสอดคล้องขั้นตอนการวางแผนกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีผลการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 3) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่อง หรือปัญหาที่พบ

2.4 ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน (Action) มีแนวทางดังนี้ 1) นำผลการดำเนินงานของโครงการมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน 2) ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาผลการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น และแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ดูแลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีผลการดำเนินโครงการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

แบ่งออกเป็น 4 มุมมอง ดังนี้

1. ด้านบริบท

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ ต้องการให้นักเรียนทุกระดับชั้นมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียนภาษาไทยที่ดีขึ้น ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน และต้องการการบริหารจัดการโครงการที่ดี มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ การอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง เป็นการสื่อสารที่สำคัญของการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เข้าใจความรู้ที่นักเรียนกำลังศึกษา สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1) กล่าวว่า การอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้เป็นพื้นฐานที่สำคัญสูงสุดอันดับแรกๆ ของการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียน การพัฒนาความสามารถการอ่าน นอกจากครูจะต้องมีองค์ความรู้ เข้าใจ ทักษะกระบวนการพัฒนาความสามารถการอ่านของนักเรียนทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่ต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะปัจจัยความแตกต่างทางสติปัญญาแล้ว ความแตกต่างทาง

พื้นฐานของครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาความสามารถอ่านของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย จึงกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการเร่งรัดคุณภาพการอ่านรู้เรื่อง และสื่อสารได้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาขีดความสามารถของนักเรียนให้เป็น ประชากรที่มีคุณภาพในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

บุคลากรในโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ในสถานศึกษาทั้ง 7 แห่ง ประสบปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรครูผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ครูผู้สอนบางท่านยังไม่เคยได้เข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย แบบใช้ภาระงานเป็นฐาน (TBL : Task-Based Learning) และบางท่านไม่ได้จบการศึกษาทางการสอนภาษาไทย ไม่ได้มีความถนัดทางการสอนภาษาไทย หรือมีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นที่ไปตามแผนงานที่วางไว้ ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนที่ไม่ได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจทางด้านภาษาไทยอย่างเต็มที่ ขัดแย้งกับงบประมาณที่ทางโครงการจัดสรรมาเพื่อใช้ในการบริหารโครงการเป็นจำนวนมาก มีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังให้การช่วยเหลือบุคลากรของโครงการในการแก้ไขปัญหาที่พบในระหว่างการค้าดำเนินงาน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้รายวิชาภาษาไทยตามกระบวนการที่วางไว้ อุปกรณ์ในการสร้างสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับระดับชั้น สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลาย สอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2546 : 60) กล่าว

ว่า ทรัพยากร หรือวัสดุ (Material) การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็จะย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือเกิดปัญหาในการบริหารงาน

3. ด้านกระบวนการ

คณะกรรมการดำเนินงานมีการประชุมวางแผนการทำงานของคณะกรรมการดำเนินงานที่ไม่สม่ำเสมอ ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ทำให้การปรับปรุง และแก้ไขปัญหาในบางครั้งเกิดความล่าช้า การดำเนินงานของสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และทางโครงการมีการมอบหมายให้บุคลากรนอกสถานศึกษา คณะกรรมการดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานที่ไม่สม่ำเสมอ คณะกรรมการดำเนินงานมีการติดตามผลของนักเรียนที่มีพัฒนาการที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการประเมินผลกิจกรรมไม่สม่ำเสมอในแต่ละชั้นเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจำเนียร สุขหลาย และคณะ (2540 : 205) ที่กล่าวว่า การดำเนินการของโครงการให้เป็นไปตามขั้นตอน ที่กำหนดไว้ ทำให้โครงการสามารถดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการประเมินด้านกระบวนการ พบว่ามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม มีการดำเนินการจัดรูปแบบของกิจกรรมได้หลากหลาย และมีการนิเทศ ติดตามกำกับกับการดำเนิน โครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ

4. ด้านผลิผล

สถานศึกษามีการนำวัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ได้รับการจัดสรรจากทางโครงการมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ครูผู้สอนนำสิ่งที่ได้รับจากทางโครงการมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจด้านการสนับสนุนจากทางโครงการ พึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากการเข้าร่วมโครงการส่งผลดีต่อสถานศึกษาในด้านของ โอกาสในการพัฒนาบุคลากร โอกาสในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา และการได้รับการสนับสนุน

ทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ไม่พึงพอใจต่อผลการดำเนิน โครงการ เนื่องจากผลการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการที่วางไว้ ความพึงพอใจด้านบริบทมีสภาพอยู่ในระดับมาก วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องสถานการณ์ปัจจุบัน และคณะกรรมการดำเนินงานมีศักยภาพในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการดำเนินโครงการสอดคล้องกับศักยภาพของเขตพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ความพึงพอใจด้านปัจจัยนำเข้า มีสภาพอยู่ในระดับมาก ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและการบริหารจัดการโครงการมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินโครงการมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ความพึงพอใจด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ สระบงข (2544 : 43) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการประชุมวางแผนการทำงานของคณะกรรมการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการดำเนินกิจกรรมได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ความพึงพอใจด้านผลิตผลอยู่ในระดับมาก การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

แนวทางการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศายะราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา มีดังนี้

1. แนวทางการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) สอดคล้องกับคำกล่าวของ พิมลจรีย์ นามวัฒน์ (2544 : 5) กล่าวว่า งบประมาณและอุปกรณ์ที่ดี และมีคุณภาพทันสมัยเพียงใดก็ตาม หากการวางแผนการบริหารจัดการไม่ดีย่อมก่อให้เกิดความล้มเหลวได้

2. แนวทางด้าน การดำเนินงาน (Do) สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภมาส ภาวะเกตุ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก (2553 : 34) ได้แบ่งขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของกลุ่มชนและชุมชน 2) การกำหนดแนวทางดำเนินงานให้บรรลุผลในการแก้ปัญหาหรือบรรลุเป้าหมาย 3) การระดมทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามผล

3. แนวทางด้าน การตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 3 พบว่าการควบคุมภายในจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่องค์กร ทำให้ดำเนินการไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ เป็นการป้องกันรักษาทรัพย์สิน หรือเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ ทั้งนี้การควบคุมภายในที่ดีจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการควบคุมกิจกรรมที่ควบคุมสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งต้องมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จ

4. แนวทางด้าน การปรับปรุงผลการดำเนินงาน (Action) สอดคล้องกับ ประมวล นอมจิตร (2548 : 121) ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในเป็นกระบวนการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานโดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพของบุคลากรในหน่วยงานและสถานศึกษาให้มีขวัญกำลังใจ รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ตามมุมมองการประเมินโครงการ 4 มุมมอง ได้แก่ 1) ด้านบริบท ควรมอบหมายภาระงานสอนให้บุคลากรที่มีความสามารถ เฉพาะทาง และมีความถนัดในงานที่รับผิดชอบ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ควรมีการเพิ่มบุคลากร

ในการบริหาร โครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา 3) ด้านกระบวนการ ควรมีการดำเนินงานตามกระบวนการที่วางแผนไว้ 4) ด้านผลผลิต ควรมีการนำผลการดำเนินโครงการในแต่ละปีการศึกษามาร่วมกับคณะกรรมการโครงการ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขให้มีผลการดำเนินโครงการที่ดีขึ้น และควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้อำนวยการและคณะกรรมการโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ควรนำผลการศึกษาค้นคว้านี้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ตามหลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินการ (Do) การติดตามตรวจสอบ (Check) การปรับปรุงแก้ไข (Action) ให้ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานของโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการบริหารโครงการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษابัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโครงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงโครงการพัฒนาคอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ศูนย์พัฒนาภาษาไทยโรงเรียนรัฐ

ราษฎร์วิทยา เพื่อหาแนวทางในการบริหาร โครงการให้มีความชัดเจน ครอบคลุม และมี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

- กิตติพงษ์ แสนพงษ์. (2552). การควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร.
- จำเนียร สุขหลาย และคณะ. (2540). แบบจำลอง CIPP. ในรวมบทความทางการประเมินผล โครงการ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมวล นอมจิตร. (2548). การประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ของโรงเรียนวัดบ้านโป่ง “สามัคคีคุณูปถัมภ์” อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ราชบุรี.
- พรทิพย์ สระบงข. (2544). ปัจจัยทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางพุทธิพิสัยของนักเรียนที่เรียนเก่ง นักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่ออก กลางคันใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพมหานคร.
- พิมลจรรยา นามวัฒน์. (2544). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: เท็กซ์แอนด์ เจอร์นัล.
- รุ่งอรุณ โรจน์รัตนาดำรง ไชยศิริ. (2561). การศึกษาปัญหาการเรียนอ่านเขียนของนักเรียน ไทยและนักเรียนต่างด้าวและการแก้ปัญหาด้วยแบบเรียนที่พัฒนาตามแนววิธีสอน แบบโฟนิกส์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: กรุงเทพมหานคร.
- สมคิด บางโม. (2546). องค์การและการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.